

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 12. sz. Ide intézendő a lap szemlémi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

B-lyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESETŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Ujváros-utca 8. szám alatt (Tóthy-féle házban)

R. Vozáry Gyula tanárnál — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előrefizetés, hirdetésny., nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petítorsor befogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Ujváros-utca Tóthy-féle házban, nem különben minden hazai postahivatal.

Az előfizetés legezelszerűbben posta-utalvány u.ján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Budapest, 1890. december 15.

Tek. Szerkesztő ur!

Felelni ohajtok azon megjegyzésekre, melyeket a vármegye t. főorvosa dr. Szabó Samu ur a város egészségi állapotáról szóló a „G.-K.“ 51. számában megjelent kérvényemhez fűzött.

Mindenekelőtt utalnom kell arra, hogy évenként át számos cikk jelent meg tőlem e lap hasábjain a város egészségi állapotának javítása érdekében. Alaphangja mindenkinek az volt, hogy tennünk kell, mert a jelen állapot rossz, sőt tartóhatatlan, a válasz reájok mindig azonos volt, azaz semmi. Pedig qui tacet consentit! Ily körülmények közt elhatároztam, hogy habár nem támogat is senki, megteszem mindazt, mit a város érdekében tennem lehet; ez elhatározás kifolyása a közölt kérvény.

A főorvos ur megfoghatatlannak találja könnyelműséget, — én az övét, mert ennek a kifejezésnek hiányozni kellene replicájából.

Előttem, midőn a kérvényt szerkesztettem, a magyar városok halálzásaira vonatkozó következő számok álltak:

Budapest	27,	28,	29,
Kecskemét	35,	38,	37,
Kassa	32,	40,	28,
Sz.-Fehérvár	35,	19,	44,
Kolozsvár	28,	46,	30, stb. per mille.

Ezek után egyáltalán nem látszott lehetetlennek, hogy Rimaszombaté 40, és én magam részéről semmi specialis kutatást nem tartottam szükségesnek arra nézve, vajjon ezt mi okozza, már csak azért sem, mert hisz a miniszteriumhoz intézett kérvény petítuma ez Bajt ezen tévedés épen nem okozott, sőt ellenkezőleg. Bizonyos vagyok, hogy nélküle kérvényem közlése nem vált volna discussió forrásává, agyonhallgatták volna, mint a többi. Pedig nem ártana egy kicsit több eszmecsere ezen és hasonló kérdések fölött, akkor Gömör valószínűleg nem állana 60-ik helyen a népszaporodását illetőleg 64 törvényhatóság között!

Az a bizonyos „könnyelműség“ a jövőben is több hasznot, mint kárt okozhat, mert ha azt mondjuk, hogy a város oly egészséges mint a

legtöbb más magyar város, — maradni fog minden a régi, míg a némileg pessimistikus felfogás alkalmas volna arra, hogy a lassan ébredő tevékenységet ébren tartsa.

A kórházban elhalt idegeneket levonva, a város egészségi állapota, elismerem, tetemesen javul s a halálzás leszáll 32-re per mille, de azt alig mondhatjuk, hogy ez alacsonyabb volna az országos átlagnál. Gömörre nézve azonban relative kedvező lesz, mert a megyei lakosság életviszonyai, a mint reá fennebb utaltunk, nagyon kedvezőtlenek. Az pedig nincs egyelőre bizonyítva, hogy a város lakóinak száma túl volna a 6000-en, ugy az ehhez fűzött következtetést sem fogadhatom el.

Ha a főorvos ur a város igen kedvező egészségi állapotairól, a közegészség iránt fölébredt érzék jótékony hatásáról beszél s ily módon a boldog megelégedést, a mi a tétlenségnek anyja, igyekszik az általam fölriasztott aggodalom helyére ültetni, jó lesz vigyázni, mert ezzel több kárt okozhat mint a mire én képes volnék. Mert én ezen öt évre vonatkozó statisztikai adatokból nem hiszem el azt, hogy Rimaszombat egészséges, folytonosan és állandóan önmagából fejlődő város.

Tessék fölfogni egy régi krónikát, mely a város történetével foglalkozik és összehasonlítani azon neveket, melyek ott szerepelnek azokkal a melyek ma szerepvivők. Aztán keresni, hol vannak amazok ivadécai, vajjon él-e maga a család? A felelet legtöbb esetben negatív lesz; azután tessék nekem reámutatni azon számos családra, melyek új rajokat bocsítva ki elágaznak és folyton gyarapulnak, tessék kimutatni a halálzások számát és okát összehasonlítva más városokéval hosszabb időre vonatkozólag. A főorvos ur elhitheti, hogy készséggel fogom elismerni következtetéseit, ha azok kifogás alá nem esnek.

Azonban azt állítani, hogy Rimaszombatban van érzék a közegészség iránt, igazán ironia, és az, ki ilyet állít, kevésbbé szolgálja a közérdeket mint az, kiből van lélek megmondani az igazságot, még ha némelyek érzékenységét sérti is.

Vajjon megszűnt-e a „Sodoma“ létezni? nem vezet-e már ugy, a hogy vezették nyilt árkok

az udvarok és ólak szenny-vizét? meg vannak-e a kutak óva attól, hogy trágyával és más módon megfertőztessenek? Nem gőzölnék-e a város bel-sejében az udvarokon a szemét- és trágyagödrök? Ki vannak-e jelölve azon kutak, a melyek iható vizeket tartalmaznak? gondol-e valaki az illetékesek közül arra, hogy vízvezeték és csatornázás nélkül nem város a város? Nem áll-e régi pompájában a temető-patak s nem fertőzteti-e a szomszédos házak levegőjét?

Nem egész utcák vannak-e vizes, csatornázatlan talajra építve? ritkaság-e az, hogy a pin-cze vízzel van tele? s a falakon zöldülő penész terjeszti az egészséget? És vajjon hány Pasteur-vagy másféle szűrőt lehetne Rimaszombat városában összeszámolni?

Ezeknek a dolgoknak legalább részbeli elhárítására nem is kellene sok pénz, csak egy kevés abból az érzékből, a mely a főorvos ur állítása szerint Rimaszombatot az ország legeszségesebb városai közé emelte, de a melynek létezését én egyszerűen tagadni vagyok kénytelen.

A mi szememben talán leginkább bizonyítja ama bizonyos érzék hiányát, az: hogy a város odáig sem tudott jutni, hogy az orsz. közegészségi egyület egy fiók felállítására fölhívta volna.

Vajjon hol van az a szabatosan formulázott érett megfontolás és megvitatás után szerkesztett közegészségi program, melynek megvalósítását a városi közvélemény követeli? Pedig ha ez nincsen, mi van akkor?

Azt hiszem azonban nem szükséges tovább folytatnom az argumentációt, mert megeshetnék, hogy valakinek előttem ismeretlen circulusait, föltékeken őrzött magánérdekeit találnám sérteni — ez pedig nem szándékom. De azt nem hallgathatom el, hogy a fennforgó körülmények közt legalább is oly könnyelműség a tétlenségre vezető optimismust táplálni, mint a melyet én elkövettem akkor, midőn a proximus ardet érzete által üzve, kérvényemet megírtam, sőt közzé tenni elég merész voltam.

Dr. Bernát István,

az orsz. közegészségi egyület választmányi tagja s a londoni „Sanitary Record“ magyarországi levezetője.

T Á R C Z A.**Utra való.**

Szerelmes ne légy te soba se lányba,
Hűn szerető szív nem terem már ma,
Szerelmes a lány csak a selyem ruhába...
S neked arra nem telik
Hijába, hijába!!

A tudományba se légy te szerelmes,
Mélyébe behatni az erőd keves,
Am de ha von is, — költséges a pálya,
S uti költség nem telik...
Hijába, hijába!

Ne rajongj semmiért, ne legyen vágyad,
Örömed, búdat kebeledbe zárjad,
Érzélgő szegény hisz — esztelen, kába...
Ne érzelegj te boldon
Hijába, hijába!!

Szemedet behúnyva vonszold az igát,
Se balra, se jobbra soh'se rántszigáld,
Rávénülsz az időre, s nem veszed számba,
Hogyan éltél a földön
Hijába, hijába!!

Albert János.

Tompa Mihály Majomi Józsefnél.

Alsó-Szuhán, Gömörmegye Borsoddal határos községében tölté élete nagy részét Tompának egyik legkedvesebb barátja — Majomi József.

Mindkettő lelkész hivatalt viselt. S így részben ez is összekötő kapesot képezett közöttük.

De talán még inkább vonzza lelkeiket egymáshoz azon körülmény, hogy mindketten Rimaszombatban születtek s így — korra nézve is körülbelül egyformák levén — gyermekkori barátok voltak.

Majomi maga is költői lelkületű ember volt. Nem irt ugyan talán semmit, a mi a nyilvánosság elé kerülhetett volna; de az irodalomban mindamellett oly nagy jártassággal bírt, mint bárki azok közül, a kik tényleges működésük folytán írói névre tettek szert. Ennek klasszikus műveltsége daczára az lehetett az oka, hogy nagyon szerette a kényelmet s nem igen szeretett az írással gyakrabban foglalkozni.

Hogy mily irodalom-kezdő volt s mily kiváló érzéssel bírt minden szép és magasztos iránt? bizonyítja az, hogy bár mint lelkésznek fizetése bizony nem valami nagy összegre rugott: tartott 5—6-féle lapot: s ezek közül a fősúlyt a szépirodalmiakra helyezte. Könyvtára is igen szép volt. Nagy előszeretettel tanúsított ezenfelül a képek iránt: ugyannyira, hogy szerény falusi lakának mindkét szobája annyira tele volt aggatva szebbnél-sebb képekkel, hogy a falon alig volt látható tenyérnyi hely, a mely szabadon maradt volna.

Iskoláit Debreczenben végezvén, iskolatársa volt Révész Bálintnak s a korán felhunyt Nagy Imrénék. Révészszel levelezésben állt halála órájáig. Nagy Imrérre pedig mindig ugy emlékezett, mint barátjai egyik legkedvesebbekére. Tőle tudom azt is, hogy Nagy Imre egy juhásznak a fia volt, s hogy — daczára alacsony származásának — a debreczeni ifjuság ezt a nagytehetségű fiatal költőt rendkívül bálványozta.

Tompa, mint már fentebb is említém, szintén nagyon szerette Majomit. S habár, főként utolsó éveiben nem igen szeretett jáni-kelni, gyakran felkereste őt alsó-szuhai szerény eklésiájában. Ily alkalomkor az alsó-szuhai lelkész lak, mondhatni, lelketemelő ünnepélynek volt színhelye, mivel hogy a vidék notabilitásai közül számosan szoktak ott mindannyiszor összegyűlni.

A 60-as évek vége felé én, mint akkoriban pataki deák, azon szerenésben részesültem, hogy egyik szünidő alatt épen akkor találtam Majominál látogatást tenni, a mikor Tompa nála volt. Én Tompát természetesen nem ismertem, csakis művei után; noha mint kezdő gymnasista megfordultam egyszer házánál Hanván, de akkor is csak futólagosan láttam. S aztán időközben nagyot v

zott; így nem volt esoda, ha — a mikor Szuhán megláttam — nem ismertem fel.

Majomi engem, a mint hozzá bekopogtattam szokott nyájasságával fogadott ugyan, de Tompát fölöttem sokkal magasabban állónak tekinté, mintsem érdemesnek talált volna arra, hogy neki bemutasson. No meg Tompa ő rajta kívül nem csupán maga volt; voltak ők még valami öten-hatan, a kik közül egy párt én azelőtt már személyesen is ismertem s a kiknek — hihetőleg ez okból — bemutatni szükségtelennek látta.

Elég az hozzá, én valahol ott az ajtó mellett helyet foglaltam s meghuztam magam szerényen, hallgatva a már előbb megkezdett beszélgetés további folytatását.

Mondhatom, érdekesebb beszélgetésnek egyszerűen életemben alig voltam fültanuja. De legjobban megragadta figyelmemet az, hogy a jelenvoltak közül a szót többnyire az vitte, a kit én legkevésbé ismertem. Magas, marciális alak volt az illető. Deresdő szakállá rövidre volt nyírva, s meglátszott rajta, hogy az talán időnek előtte is kezdett őszülni. Többnyire járt-kelt föl s le a szobában, megállva olykor-olykor a jelenvoltak egyik-másika előtt.

Nagyon jól emlékszem reá, hogy mit beszélt. Nem közönséges, a mindennapi értelemben vett párbeszéd volt az, mint a hogy szoktunk beszélni egymás között, a midőn társaságba vagyunk; hanem olyan szellemes, közben-közben finom élczelzet fűszerezett elmefuttatás, a mely a hallgatót teljesen lebilincseli. Csak hébe-korba szakította azt félbe a házi ur vagy a vendégek valamelyike egy egy tájékoztatást kívánó megjegyzéssel. Különbösen nagy figyelemmel hallgatott valamennyi s legfőkébb kacagott, ha az előadás valami józü fordulatot vett.

Az a szellemes előadás, a mit én Tompától szintén szerenés voltam végig hallgatni, szólt az andornaki tanító esetéről.

Pár évvel ezelőtt — így vette kezdetét a Tompa elbeszélése — részt vettem az alsó-borsodi egyházmegye egyik közgyűlésén. A gyűlés sok mindenféle tárgyai közül különösen megragadta figyelmemet egy sajtóságos eset

Szemle.

(Ama nem bizonyos százezer forint. — Hol a szobor? — Megyei patriotizmus. — Buborékok. — Nincs új vasut lesz.)

Sorsjegyeket árult a pénztárnok s biztatóan királgatta valami falusi atyáfinak: „Vegyen kelme, nyerhet ám ezen százezer forintot is.“

„Igazán?“

„Persze hogy igazán.“

„No már akkor csakugyan veszek egyet.“

S leszámolja az árát s nagy komolyan kérdi:

„Hát aztán — tekintetes uram — mikor jöhetnek — a pénzért?“

* * *

Ilyenforma lehet az okoskodása a rozsnyói Times-nak is, mikor a mi tiz esztendő óta készülő Tompa-szobrunk miatt háborút izen a patáki múzsafiaknak és azon vitatkozik, hogy de bizony nem Rimaszombatban kell a Tompa Mihály szobrát felállítani.

Mert hát először talán mégis azt kellene bizonyosan tudnunk, hogy lesz-e csakugyan szobor? Erre nézve pedig a legjelentékenyebb felelet az a százezer forint volna, a mit még eddig egyetlen szobor-elnök se tudott összenyerni az általános áldozatkészség lutriján. Majd ha az meg lesz, akkor azután vitázhatunk a fölött is, hogy hol állíttassék fel a Tompa-szobor.

Addig pedig talán hagyjuk békecségesen gondolkodni derék csutorás atyánkfiait a felől, hogy fognak-e adhatni méltó helyet a szobornak. Addig — nem lehetetlen, hogy — találnak is.

* * *

Különbö a rozsnyói Times okoskodása oda concludál, hogy inkább Sárospatakon vagy Budapestben vagy akárhol legyen, csak Rimaszombatban ne. (Boldog Sárospatak! egész szobor-erdő lenne belőled, ha minden tanítványodnak, a kiből nagy ember lett, ott állítanák fel a szobrát!)

Ezt nevezik azután Rózsnyón: „megyei patriotizmusnak.“

* * *

Megmozdult végre a műkedvelő társulat is.

Ennek a tiszteletre méltó együletnek az a jeles tulajdonsága van, hogy mint minden ily fajta egyelt Rimaszombatban — egyszer mozdul meg esztendőnként.

Kitartó pihenés után ott diszlik az utezarsarkakon a sokat ígérő színlap: „Előadatik a Buborékok“. És eszembe jut a példabeszéd: nomen est omen. Valjon ebből a hirtelen támadt nemes hévből nem lesz-e újra egy tarka, ezer-színű, szétpattanó szappanbuborék? Valjon jön-e utána több is, kedves élvezetével, kedélyes tarkaságaival mulattató . . . ha mindjárt nem buborék is?

Vagy pedig a mint vége lesz ez élvezetes estének, a még el nem osztott mámor kódébe ismét csak azt kell sohajtanunk a szellemes auctorral, hogy ime, „megint szétpattant egy . . . buborék!“

* * *

Különbö pedig szinte hallom a türelmetlen kérdést, mely az újságváró nagy közönség ajkára kél, hogy mi az újság? Legjobb erre ez idő szerint negatív feletetet adni, mert ez a legigazabb: nincsen semmi újság.

mény. Egy szegény falusi tanító nyomoruságos ügye került szőnyegre, ki ellen az volt a panasz, hogy mindent szeret, csak tanítani nem. Számos suskusai közt felsorolták a panaszt tevő egyház hívei, hogy Szunyogh uram (így hívták a tanítót) örökösén csak vadászgatni jár; a gyerekek nem tudnak semmit, még olvasni sem; hogy néha napokig sem látják; hogy ha a vadászatról előkerül, inkább megy a kocsnába, mint az iskolába stb.

A traktus kimondta rá az ítéletet, hogy ily körülmények közt a tanítót nem lehet megtűrni hivatalában; utjára kell ereszteni.

Mielőtt azonban az elnök az ítéletet megerősítette volna, egyszer csak előfurakodik onnan hátulról egy kopottas kinezésű, torzonborz alak s szót kér a nagytiszteletű egyházmegyétől ekképen:

„Mélyen tisztelt nagyságos és főtisztelendő uraim! Én volnék az a szerencsétlen ember, a ki fölött e tisztelt helyen azt a kegyetlen ítéletet kimondani szándékoznak. Elismerem, hogy megérdemlem a büntetést. De hát kérdem, mi gyönyörűségök telik benne nagyságos és főtisztelendő uraiméknak, ha ily szegény férget, mint a milyen én vagyok, eltaposnak? — Ha engem nem tekintenek, tekintsek családomat, mely, ha kenyeremtől megfosztatom, koldulni lesz kénytelen menni. — Ugyan ki veszi az urak közül lelkére azt, ha egy szegény falusi néptanító családja földönfutóvá lesz? pedig hogy az lesz, az oly bizonyos, mint hogy a nap felettünk süt!“

Erre a nem várt beszédre a tractus tagjai csak egymásra néztek. Volt a ki elmosolyogta magát; de a legtöbb közülök arra a nézetre jutott, hogy ennek nincs ugyan igaza, de azért hát . . . ússe a kő! ne bántsuk; talán majd csak megjavul. S meghagyták továbbra is a hivatalában.

En — folytató Tompa — kíváncsi lettem erre az emberre. A ki ily ügyesen tudja magát kivágni a legnagyobb veszedelemből, az nem lehet közönséges ember.

Kérdősködtem előle felől. Hát biz az nem volt valami nagyon fényes. Valaki azt mondta felőle, hogy már el is volt zárva.

Mert nincsen főispán, nincs kiskút, nincs pap Nyústyán, tágas indóház Gömörben; nincs körorvos Ajnácskón, póvadó Rimaszombatban, dyphteritisz Tiszolezon; nincs egyértés a kormánypartban, ventilatio a casinóknban, philloxera Zeherjén; hanem mégis van egy újság: új vasut Horkától Murányig.

Ezt is csak akkor tessék elhinni, majd ha — — lesz. Cívís.

A szerkesztők karácsonyfaja.

— Fővárosi levél —

Az utóbbi hetekben fokozódó érdeklődéssel beszéltek itt is, ott is, hogy a Benedek Elek szerkesztésében megjelenő „Ország-Világ“ az idej karácsonyra valamely nagyszabású meglepetést tervez. Mint afféle félig-meddig való irodalmi dilettantst, kit minden jóra való magyar irodalmi mozgalom, produkció és jelentékenyebb becsű siker őszinte érdeklődéssel tölt el, ez a titkolódzó sugdosás természetesen azonnal érzékeny oldalán sarkantyúzott meg. Azt már tudtam, hogy az „Ország-Világ“ 1886 óta minden esztendőben közreboesátott egy ünnepi számot, a lap háromszoros-négyszeres nagyságában s annak idején magam is minden dícsérettel adóztam a magyar művészek legkiválóbbjait bemutató művészi számnak, a melyben, ha jól emlékszem, körülbelül harmincz igen szép festménynek a másolata volt bemutatva. Ugyazintén becses karácsonyi számnak találtam a képviselőház iratagjait bemutató számot, majd az irói gárda legfiatalabb tagjait reprezentáló mult esztendei ünnepi számot, a melyet az egész országban mindenütt szívesen lapozgattak, mert frissesség, naivság, tiszta napugár és meleg életkedv árad abból a kedves virágbokrétaból, a melyet az „Ifjú Magyarország“ jövőndi irói, reménységei kötöttek meg.

Most aztán ismét közeledik a karácsony és az új ünnepi szám. Egyes elejtett megjegyzésekből és czélzásokból azt vettem ki, hogy ez a szám szebb és jelentősebb lesz, mint az összes előzők voltak, — no és ez aztán épen elég volt nekem arra, hogy kíváncsiságom, ez a szeretetreméltó ősbűn hathatós forrongásban induljon bennem. Közben természetesen kételyeim támadtak. A tagadás szelleme, a mely figyelő szemmel leskelődik minden ember feje fölött a levegőben, meglibbentette szárnyát, kipattant előre szegezett csáppokkal a szürkeségből és el akarta velem hitetni minden áron, hogy jó lesz, ha tartózkodó „álláspont“-ra helyezkedem a vagdosásokkal szemben.

Arnyékban az arany sem oly fényes, mint a nap-sugárban. Lehet, hogyha a fülem körül röpködő előzetes hírléleknek egyenesen a szemé közé nézek, ki fog sülni, hogy az idej szám hasonlatos ugyan mindenkben a mult esztendei, vagy az azelőtt való valamelyik ünnepi számhoz, de se külső, se belső díszben érdekel, és érdekeségben nem mulja felül.

Az irodalom dilettánsának kíváncsisága azonban épen oly legyőzhetetlen szenvedély, mint a kártya-kibiczek szenvedélye. Egyideig ugyan meglegszik a kételkedéssel és a találgatással is, később azonban, ha az ingerlő ősbűn hullámokat ver a lelke mélyebb vizeim és erőszakoskodó kitérősek után vágyakozik: módokat keres arra, hogy kíváncsiságát tűzön-vízen keresztül kielégíthesse.

A tapasztalt hadvezér ellenségverő oldalelei igen hiányos stratégiai furtangok azokhoz a jól kiesztelt módokhoz képest, a melyekkel az irodalmi kibicz a nyakig begombolkozó lapszerkesztőt megkörnyékezní szokta. A A helyzetük is különböző. Az ellenséget meg lehet ijesztetni, ki lehet verni a sánczaiból, tönkre lehet tenni löporral, szuronyval, ágyugolyóval, — a kíváncsi dilettánt nem. Nincsen oly Maxim-gép, Mitrailense, Giffard-puska, kis, közép és nagy kaliberű Manlicher, srappel, Wohlgesoss és Knall-preparátum, a mely elég hathatós eszköz volna a megtámadott szerkesztőnek arra, hogy a kíváncsi kibicz rettenthetetlen alakjait visszaverhesse vele.

Igy történt aztán, hogy az „Ország-Világ“ titkolódzó szerkesztője is bevonta előttem a maga összelődözött útegeit és feladta a várat.

Benyomultam.

— Hogy, hogy? — kérdem, — hiszen akkor ez valami nagy gazember lehet!

— Nem az, — felelték, — hanem csak olyan rakoncátlan természetű. A zsandárok esipték el, mivelhogy valahol erősen találta szidni a németet, s ráfógták, hogy felségsértést követett el.

S elmondták aztán, hogy Kassára vitték; ott tették hűvökre. Hanem ő ott se tagadta meg magát. Leírta fog-sága történetét — versben, ily czím alatt: „Egy ártatlanul rabárságra ítélt honfi keserves panaszai.“ — Ez engem annyira érdekelt, hogy a verset nagy utánjárással megszerkeztem. Meg van ma is, s ha valami búskomorság kezd megrohanni, csak ezt veszem elő, jót kaczagok rajta, s bajom félig-meddig elmúlik tőle.

Az elbeszélés a jelen voltak valamennyiét a legde-rültebb hangulatba ragadta. Nem ugy azonban Tompát. Ő a mint a beszéd végére jutott, abba hagyta a járás-kelést; levetette magát egy támlás székbe s ennyit mondott: „no most már csakugyan végem van!“

A vendégek, a jóbarátok ijedten ugráltak fel helyeikről. Elkezdték vigasztalni szép szavakkal. Ugy bántak vele, mint valami gyermekkel, s egyik a másik után mondogatta: „nincs neked Miska pajtás semmi bajod, te csak képzelődöl!“ De megnyugtatóni azért nem bírták. Folyvást csak azt ismételtette, hogy: „neki vége van, ő belőle ember már alig ha lesz többé. Nem egyéb ő élőhalott!“

Es csakugyan nem is tért vissza többé előbbi jó kedélyhangulata. Hiába marasztották, azt mondta: „el kell menni, mert őt türelmetlenül várja oda haza a felesége.“

Be is fogott s utra kelt, habár már jó délutánra járt az idő. Vele együtt természetesen elment, elutazott a többi vendég is.

Igy végződött az alsó-szuhaí barátságos összejövetel; mely egyenesen s kizárólag a Tompa kedveért verődött össze. Többé azontul ez nem ismétlődött soha.

Szegény Tompa! Ekkor ő már lelki beteg volt. Az a nagy szellem, mely lelkében lakozott, időközönként életjelt adott ugyan magáról, de lassan-lassan mindinkább

Es egy. A másik az, hogy a kíváncsiság jellemző tulajdona minden irói dilettánsnak a megdöbbenő indiskréció. A várak titkait kifécsogó kémet huszonnégy óra alatt fölbölik. A hivatali titkot eláruló tisztviselőt elesapják, — ez kétszer kettő: négy. A kibicz rettenetes feecségesi szenvedélye ellen azonban nem védi meg a kikémelet várat még a chinai fal sem. Figyelmeztetés, intés, fenyegetés, kérelem, minden hiába való. Az ember jámbor arccal ígér, fogadkozik, sértődést mutat a méltatlan föltevésre, közben pedig aprójjára jól megnéz mindent, ajánlja magát, hazasiet — s otthon azon frissiben, a hogy bimbóla pattantak az impressiói, ime papirosra veti a vitélő kikémelet vár titkait és kifécsogó a világba, hogy mindenki tudja. Az illetékes lefűcsesolt szerkesztő persze hosszankodni fog e miatt a csunya indiskréció miatt, hanem ezzel a diadalmaszkodó áruól nem törődik.

Nem bizony, én sem. Megtudtam mindent a mit meg akartam tudni, s a kémelet ősi szokása szerint kötelességemnek tartom rögtön ki is beszélni mindent, a mit hamarabb megtudtam, mint az a nagy közönség, a melynek számára ez a negyvenégy oldalon megjelenő ünnepi szám tulajdonképen készűl.

Negyvenégy oldal.

Higyjék el nekem, hogy mi idehaza az édes patriában fölöttébb igaztalanok vagyunk abban, hogy lépten-nyomon a szerencsésebb viszonyok között fejlődött külföldre hivatkozunk. A külföld, beszélük mindenfelé: ott így, ott úgy, ott amugy! Ott előbbre vannak, ott díszesebbek a lapok is stb. stb. Tessék azonban elgondolni, hogy minket török, tatár, rác, német, eseh és mindenféle ellenséges idegen náció turbált a kultur-fejlődés munkájában, s ime mégis csak vagyunk és leszünk is hála Istennek, ezután is. E töméntelen turbáció után aztán megcsináltuk a forradalmat és attól kezdve rövid harmincz év alatt (a Bach éra nem számít) a magyar irodalmat. Ennek az irodalomnak terjesztői között szerepel hétről-hétre az „Ország-Világ“ is, a melynek idej karácsonyi 44 oldalát bizvaszt oda lehet állítani a felhánytorgott külföld bármely neves újságja mellé.

Díszes, nagy szám lesz ez, — ebben nem esalta meg kíváncsiságomat a fáma. A szerkesztőnek abbeli ötlete, hogy ez idén a fővárosi és vidéki lapszerkesztőknek (mintegy száznak) állít karácsonyfát, érdekes és szerencsés ötlet. A magyar nemzeti kultúra terjesztésére elhivatott harezosoknak arezképeit bizonyára mindenki szívesen fogja látni és szívesen fogja olvasni azokat a szellemes közleményeket is, a melyeket versben, prózában ez urak saját ünnepi karácsonyfájukra írtak. Az „Ország-Világ“ szerkesztője azonban nem érte be azzal, hogy csak az arezképeket mutassa be. Figyelemmel volt a kulturhistóriai szempontokra is, s ez okon elhatározta, hogy ebben a díszes számban egyuttal a budapesti és a nevezetesebb vidéki lapok első oldalát, vagy czírét is bemutatják. A lapoknak ezek a kicsinyített, de azért szabad szemmel is pompásan olvasható másolatai rendkívül érdekesek és kedves dolgok. Szét vannak szórva az „Ország-Világ“ negyvenégy oldalán, s az illető szerkesztő arezképeivel egyutt ott van mindjárt lapjának és névalírásának hasonmása is. A kései utód, ha meg akarja tudni, hogy miféle lapokat csináltak Magyarországon ennek a századnak a végső idejében, kik csinálták és hogy néztek ki, — egyebet sem kell hogy tegyen, csak megkeresse az „Ország-Világ“ idej karácsonyi számát és ott van mindenben, a mit megtudni akar. Ez ime ennek a szépen kiállított számnak az érdekes tartalma, a melyet én, a kibicz őszinte konfidenciájával, ezennel kifécsogok: hozzá tevén egy füst alatt még azt is, hogy ez ünnepi szám első oldalát a hírlapírók becézett búszkeségének, a nyugdíj-intézeti palotának képe díszíti, s Martens egy gyönyörű festményének színes másolata, műmelleklet gyanánt, az „Ország-Világ“ kétszeres nagyságában. Spectator.

A száraz, sovány föld kincsei.

(A felvidéki gazdaközönség figyelmébe.)

E czím alatt lapunkat egy barátja következő érdekes kísérletről értesíti:

„Hazánk felső vidékein s így Gömör-Kis-hontban is van sok község, melyekben a földmi-

tomplni kezdett. Mignem aztán kialudt, elsötétült végképen.

Alsó-Szuhan vele egyutt jelen volt barátai, ugytudo, tulélték valamennyien. De egymásután elhaltak azok is. S ma már egyetlen egy sem él közülök.

Noha országos hírnévre egyikök sem vergődött, Tompának ezen barátai — a maguk nemében — valamennyien kiváló jelességgel bíró emberek voltak Gömörben azon időben ismerté őket mindenki, a ki csak a közéletben részt vett. Talán nem árt, ha ide ígatom neveiket:

Dapsy Pál, sok időn át a putnoki, illetve a tornallyai járás főszolgabírája. Tompának különösen kedvelt embere, a kivel levelezésben is állott.

Orbán Ferencz, ragályi ref. lelkész. Tudományos készűlségű pap, a kit egy ízben Patakra is meghívtak tanárnak, de nem fogadta el a meghívást.

Bata Bálint, zádorfalui ref. lelkész. Hires szónok s Tompának szintén kedvelt embere. Nevezetes volt többek közt arról, hogy a zádorfalusiak majdnem erőszakkal választották lelkészökül akkor, a midőn tulajdonképen még választható sem volt. Egy ízben Kossuthot is meglátogatta Turinban.

Soós Lajos, keleméri ref. lelkész. Szintén képzett ember. Nagy baja volt, hogy aranyérben hosszú időn át szenvedett.

Gondolom ott volt a felső-szuhaí öreg lelkész: Andó bácsi is, kit tréfás kedélye és jó humoráról ismert mindenki.

Utolsónak hagyom a házi urat: Majori Józsefet, kiről a megemliteni valókat már fentebb elsoroltam. Szintén a legméltóbb barátai közé tartozott Tompának. Utolsó éveiben egyházmegyei főjegyzői hivatalt viselt, mignem díszes tollát egy szerencsétlenül bekövetkezett szélütés ki nem ragadta kezei közül.

Legyen áldott emléke valamennyinek!

Kovács Zsigmond.

velő nép azért szegény, mert száraz és sovány földjén kevés és rossz takarmány terem. Azonban e szomorú állapotot segíteni lehet, mert a száraz és sovány földnek is meg vannak a maga kincsei.

E kincsek között első a juhhere (nyulhere, nyulzapuka, tótul bolhoj, anthyllis vulneraria, Wundklee.) A nyulhere magot, mihelyt az időjárás megengedi a zabvetést, a zabbal együtt kell elvetni és beboronálni. A nyulhere magot kétféle állapotban lehet elvetni: vagy hüvelyes-től vagy kimorzolt alakban; előbbi ajánlatosabb, mert a természet a morzsálás előtt kemencében szokták kiszáritani a hüvelyeket, mi által a mag csiraképessége szenved. Egy 1200 □ öles holdba körülbelül 8 kilo kimorzolt here mag kell (nyolcz frt), melylyel 10 kilo hüvelyes ér föl, de ez már csak öt frtba kerül. A zabaratás után még igen alacsony juhhere növényt lehet látni s a jövő májusig nem is igen nő nagyobbra, de ettől kezdve szent-János napjáig folytonosan nő és sürösödik s jó két nyári szekér takarmányt ad a gazdának. A föld kaszálás után július- és augusztusban kitűnő legelővé válik s még ugyanazon évben kellőleg megrágyázva, a rozsvetésre válik nagyon alkalmassá s az eddigi kísérletek szerint a rozs, juhhere után háromszor annyi termést adott, mint ugarolt földben. Ilyen formán a sovány és száraz földeket is előnyösen lehet kihasználni, sőt a takarmány folytán nyert trágyával állandóan megtermékenyíteni.

Kraszkón (u. p. Rimabánya) a juhheremagot nagyban termesztik s az ottani földmives egyesület igazgatósága szívesen szolgál akármekkora mennyiséggel. △

Törvénytörési esernök.

Végtárgyalások.

December 18-án, esütörtökön. — 1. Magánlak megsértésének büntetvével vádolt Halász Ferencz. — 2. Magánokirat hamisítás büntetvével vádolt Bohácsék János. — 3. Magánlak megsértésének büntetvével vádolt Szmarek János elleni végtárgyalások.

Helyreigazítás eszevegésben.

Nem ok nélkül bosszankodnak az írók, szerkesztők a „szedő gyerek“-re, — ki alázatos hang kíséretében rendszerint akkor dugja be vigyori arcát az író szobába, midőn az író, szerkesztő uram feje valami nagyban fő, — mert nemesek mint „töltelék“-ért rimázkodó esőka, a legszebb eszmék tarka szárnyasait rebentli fel a képzelt zürzavarába, de mint eszeska szarka egyrésztől a legmélyebb titkokat is kicsesogja, másrésztől szándékosan vagy szándéktalanul a gondolatok legfényesebb köntösét tépi le s a legszebb valót a gúny, nevetség ruhába öltözteti kifogyhatatlan humorával s átkozott infamiájával.

Hogy e bosszankodás csakugyan jogosult, azt mint afféle szerény író s most már részben szerkesztő ember, magam is bizonyíthatom, kinek legsikerültebb verseit a „szedő gyerek“ infamiája volt kegyes egynehány alkalommal agyba-főbe verni.

Most is — nem tudom miért — szerkesztői első „remekemet“, első születtemet, a „rendkívüli esperességi gyűlés jegyzőkönyvét“ akarja két infamis csinnyel esüffia tenni. Mert hát nem infamis humor-e az, hogy az ünneplés esperességi gyűlésen kötött frigynek élő tanúbizonyságát, gyermekét; az esperességi gyűlési jegyzőkönyvet a világ előtt a frigy megkötését 6 nappal megelőzőleg születettnek, tehát *anticipando* születettnek avatja fel, s így *hitelesítleníti!*? pedig az *hiteles* — novemberi — *posthumus!* Nem bosszantó humor-e az, hogy a szegény jó rimabrézóiakat Hradovára zárandokoltatja bizalmi szavazatukkal? ahhoz a Mohamedhez, a ki már rég *ugg* ott hagyta őket, mint szent „druszája“ az oláhokat!

Nem tudom, a „szedő gyerek“ — tán rokonszeny jelül — nem „kriszkindli“-be akarta-e küldeni Markovics urnak a rimabrézóiakat szavazatát; de az ilyen humoros kedveskedést nem engedhetem, s mindeneknek, a kiket illet, tudomására hozom, hogy Rimabrézó a főesperes választásnál az *igazi Pál* — *Glauf Pál* — érdemei előtt hódolt, bizalmi szavazatával főesperesül őt tiszteltvén.

A „szedő gyerek“ turpissága legyen így büntetve: humoráért ez legyen a jutalmi „rubel“. Pedig megérdemelte nagyobb büntetést, mert hát könnyen végzetessé válhatott volna (a mai páros *viaskodás* gőzével telt világban!) e kis állam(álom)csiny, mint az egykori — kollegája okozta — „sajtóhiba“.

Hogy óvatosabb legyen a jövőben, elmondom, hogy mi volt ez a „sajtóhiba“.

Elgyor, — mikor még minden ember maga kuru-szolta magát, mint azt most is az igazi orvosok bosszantására sokan teszik — egy ily *magadoktor* megbetegedvén, elővette orvosi könyvét, diagnosizálta baját, kiírta a receptet, pontosan elkészítette a gyógyszerét, hűsége-sen bevette és szépségesen meghalt... Ekkor tűnt ki, hogy a receptben „sajtóhiba“ volt s ezért okozott a gyógyszer halált. A „szedő gyerekek“ és a „magadoktorok“ elretentésére sarkötvet állítottak sirja fölé e felirattal: „*Meghalt sajtóhibában!*“

Az én „szedő gyerekeknek“ szolgáljon ez eset intésül! A jó rimabrézóiakat pedig — velem együtt — viz-gasztalják magukat azzal, hogy mi nem fognak meghalni e mostani sajtóhibában. Markovics ur pedig a „szedő gyerek“ kedveskedése daczára, e sajtóhiba által sem fog feltámadni mint főesperes!

Kemény Lajos,

esperességi „megsajtóhibázott“ szerkesztő-jegyző.

Helybeli hírek.

Műkedvelő-előadás. A rimaszombati műkedvelő-társulat, mely városunk életrelvő és buzgó férfaiából és

fiatal embereiből évekket ezelőtt alakult, a jelen téli időszak alatt ismét szép jelét adja tevékenységének és ügyességének, mert mint az alább közölt színlap is igazolja, Csiky Gergelynek egy nagyobb szabású és sok fáradságba kerülő vígjátékát adja elő e hét utolsó estéjén. A számos nőszereplők, mindmennyi kedves, művelt és szép leányai városunk jó családainak. Volt alkalmunk látni a folyó próba-előadásokat és a szereplők jó kedvvel adott játékából s a rendező fáradságtalan buzgalomából következtetve szép sikerű előadásnak lehetünk tanúi szombat este.

Gömöri farsang. A rimaszombati általános ipar-testület bálja 1891. január 11-én, a rimaszombati polgári olvasókör bálja február 1-8-ó napján lesz. Simoniban az ottani ev. ref. hitközség orgonalaipja javára szintén bált terveznek a farsang első napjaira.

Kemény üz. A mult hét esütörtökére virradó éjjelen a „Három rózsá“ vendéglő egyik kéménye kigyuladt. A tüzet sikerült eloltani, de azért a kéményseprőket méltán inthetjük meg, hogy a kémények tisztán tartására nagyobb gondot fordítsanak.

A felállítandó karácsonyfára újabb adakozók névsora: Szontagh Károlyné 1 frt Held Edéné 1 frt. özv. Malatinszky Ferenczné 5 frt. Hollóssy Józsefné 50 kr. Kovács Zsigmondné 50 kr. özv. Zwickler Ottóné 1 frt. Konyha Gézané 1 frt. Kubinyi Imréné 2 frt Kubinyi Bertalané 1 frt.

Jótékonykezélu műkedvelői előadás.

A „Rimaszombati műkedvelő-társulat“ 1890. évi december 10-án (szombaton) a gömörmegyei tűzkárosultak fölségelésére a „Három rózsá“ disztermben táncmulatsággal egybekötött színi előadást rendez, melyre a n. é. közönség tisztelettel meghívatik.

Színre kerül:

BUBORÉKOK.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Cziky Gergely.

Személyek:

Solmay Ignác, földbirtokos	Draskovich Gábor ur.
Szidonia, neje	Geese Teréz k. a.
Béla, országgy. képviselő	Kostyál Gyula ur.
Szerafin, Rábay neje	Jesko Sári k. a.
Róbert	Rásky István ur.
Gizella	Rásky Erzsike k. a.
Aranka	Kishonthy Anna k. a.
Rábay Miklós, osztálytanácsos	Kathona Géza ur.
Morosán Demeter	Dr. Veres Samu ur.
Tamás, fia	Gasko László ur.
Özvegy Sereczkyné	Papszász Irén k. a.
Chupor Aladár	Babes Kornél ur.
Hámor	Perez Samu ur.
Malvin, neje	Jaczko Juliska k. a.
Gombos, ügyvéd	Lengyel Samu ur.
Bangó, kereskedő segéd	Bodor László ur.
Adolf, inas Solmaynál	Miskolezy István ur.
András, inas	Hrečka László ur.
Betti, szobaleány	Rábaynál
Vendégek.	Soós Margit k. a.

— Történiük a fővárosban. Az 1-8-ó és 3-ik Solmay lakásán, a 2-ik felvonás Rábay lakásán.

Az előadást táncmulatság követi.

Kezdeté esti 7 és fél órakor.

Helyárak: Kőrszék (1., 2., 3-ik sor) 1 frt 50 kr. — Kőrszék (a 4., 5., 6., 7-ik sor) 1 frt. — Zártszék: 80 kr. Földszint: 50 kr. — Deák- és katonajegy 30 kr. Karzat: 20 kr.

Jegyek előre válthatók Miskolezy I. ur ezukrászlájában. Felülfizetések a jótékony észlra köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A színi előadásra váltott jegyek a táncmulatságra is érvényesek.

Vármegyei udonságok.

Lelekes-iktatás Kokovan A kokovai ev egyház új lelekeszt: Banezik Sámuel folyó hó 7-én iktatt. hivatalába Glauf Pál kishonti főesperes, Kemény Lajos és Kolbenheyer Lajos esperességi jegyzők segédlete mellett. A főesperes hatóság beiktató-beszéde után, melyben a hivatalbalepőnek, kivált a magyar hazafias érdekeknek az egyházban és az iskolában való ápolását kötött szívére, az új lelekeszt mondta el beköszöntőjét általános tetszés és meghatóttaság között. A lélekemelő templomi ünnepélyt követőleg, az egyház a paplakon fényes lakomát rendezett, melyen a lelkes felköszöntők egymást érték. Kitént különösen a beiktatott lelekesztnek felköszöntője Zelenka Pál püspökre, mint fővezérre, szerencsének valva magát, hogy az ő táborába jutott és harezolhat a magyar hazafiság zászlója alatt azok ellen, kik a magyar evangélikus névre szegényt hoztak. — Eljen a derek lelekeszt, ki a kishonti ev. esperességi magyar hazafias papjainak a sorába lépett nyiltan és határozottan.

Lelekeszt beiktatás. Zachar Sámuel volt nyustyai ág. ev. lelekeszt folyó hó 7-én iktatta be ratkói lelekeszt hivatalába Terray Gyula főesperes. A szép ünnepélyen Szentiványi Arpád esperességi felügyelő és a környék intelligentiája megjelent. Az egyházi szertartás után — melynek hazafias szelleme mindenkire lélekemelő hatással volt — kedélyes lakoma következett, melyen számos felköszöntő mondtak az esperesre, felügyelőre és az újonnan választott lelekesztre, kinek hazafiai, nemés missiójához teljes sikert és kitartást kívánunk mi is.

Köröris választás. Ratkón f. hó 12-én ejtetett meg a nagyrozei járási szolgabíroság által a köröris választás. Mint értesülünk dr. Kres Gyula városunk jeles szülöttje 81 szavazattal körörisválasztott az ellenjelölt dr. Kohnra esett 26 szavazat ellenében.

Nyustyan a papválasztás folyó hó 21-ére van kitűzve. A választás esélyei ismét aggodalmakat költenek fel, a menyiben a tiszlezi sugalmazások folytán jelölt Laczjak erdeben elvtársai újból tévutra igyekeznek vezetni a könnyűhívó nyustyaikat. A pánszláv hírből álló, tetszetős külsejű Laczjaknak különben, a ki a nyustyaikat annyira sem méltatta, hogy a próbabeszédét jól megtanulta volna, hatalmas rivalisa támadt Geduly Henrik jelöltben, kinek imponans fellépése és kitűnő szónoklata mult vasárnapon, a mint halljuk, oly általános hatást szült, hogy a Laczjakisták elesüggedve mindjárt egy deputációt küldtek Tiszolczra bátorító tanácsért. — Jövő vasárnap még Kolbenheyer József kaplán fog próbaképen szónokolni, kinek rokoni összeköttetéséinél fogva — ugy tudjuk — eddig legnagyobb kilátása van a megválasztásra. Bizunk az új esperességi elnökségben, hogy a itt

készülő erős tusát jó sikerrel vivja meg; de bizunk a nyustyaikban is, hogy nem akarnak pánszlávok lenni.

Vasuti vonalaink gyorsabb haladását óhajtja mindenki, ki a gömöri vonalokon utazik. Az idegen előtt megfoghatatlan, miért kell minden állomáson 10, 15-től 20, 30 percig állani. Ezen késedelmezés feltűnt a n. é. közlezi iparkamaránknak s azért kérelmezte a miskolcz — füleki vonatok gyorsítását, mely kérelmét a gömörmegyei közigazgatási bizottság is felterjesztésileg támogatta a kereskedelmi miniszternél.

Póstai összeköttetés. Gömör és Zólyom között az egyenes póstaösszeköttetés hiányzott. Polonkáról a levél Tiszolcz, Fülek-Besztercebányán át ment a három irányra levő Breznóványára. A két megye érdekelt községei ismételve kérték az egyenes összeköttetést, melyet a kir. postaigazgatóság legközelebb, ismételt és hisz-szük most már végleg nevezett vonalon életbe léptetett.

Jegyzői értekezlet. Megyénk jegyzői testülete e hó 15-én Bánrévén tartott értekezletet a népszámlálás fontos munkájának egyöntetű végrehajtása ügyében.

A gömörmegyei m. közművelődési egyesület választmányá f. hó 15-én tartott ülést, melyen a holnap, péntek délután tartandó rendes évi közgyűlés tárgyait előkészítette. Az egyesület tagjainak száma emelkedett, a vagyon közel 3000 frttal gyarapodott; az egyesület alkotásai 6 rendes kisdudodva és több menház sikeresen működtek. Új kisdudodók szervezése mellett a választmány a községi népkönyvtárak terjesztésének ügyét ajánlja a közgyűlésnek felkarolásra. Már ezen vázlatból is látszik, mily sikeresen működik ezen legmozgókönyvűbb és legéletre valóbb egyesületünk. Azért is a magyar kultúra barátai figyelmét ismételve felhívjuk a holnapi közgyűlésre, mely fontosságában az által is nyer, hogy a tisztviselők megbízása lejárván, ez uttal tisztújítás is lesz.

Uj vasut Gömörben. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Hámos László orsz. képviselő, Mihalik Dezső és Heinzelmann Alfrédnek, a m. kir. államvasutak Hor-ka állomástól Gieze, Migléc, Jolsva-Taplocza községek, Jolsva r. t. város, a elisnyóvízi vasgyár, Lubenyik, Vizesrét községek, Nagy-Röcze r. t. város és Murány-Hosszurét község irányában, Murányig vezetendő helyi érdekű vasutvonatra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Uj hativásárt engedélyezett a kereskedelmi miniszter, megengedvén, hogy az 1891. év január 1-től kezdve, Feleden minden pénteki napon rendes hetivásár tartassék.

A simoni-i dal és olvasó egylet f. évi nov. 24-én elnökválasztó gyűlést tartott, melyen egyhangulag a ref. egyh. község nagyérdemű lelekesztje Batta György választott elnöké. Az egyletnek már 17 éves multja van s a szervezkedés óráiban a mostani elnök is, ki akkor simoni-i kaplán volt — tevékeny részt vett. Az ő s később Csizi Miklós tanító érdeme, hogy a derek magyar község kulturális tekintetben hazánk legelső községei sorába emelkedett. Van dalkörtük, olvasóegyletünk virágzó népkönyvtárunk, mely intézményeink folytán a derek földművelő nép ma már inkább szereti idejét hasznos mulatságokkal tölteni, mint a koresmai virtusodással. Batta György lelekeszt felhívása folytán most orgonalaip előteremtésén fáradoznak s az eddigi szép eredmény, azon reményre jogosít, hogy a fáradságot nem sokára siker koronázza. Az orgonalaipra adakoztak: Batta György lelekeszt 10 frt, simoni-i „Dal- és olvasóegylet“ 100 frt, Csizi Miklós tanító 10 frt, N. N. 2 frt. özv. Lőrinczy Endréné 5 frt, Lőrinczy Juczika 5 frt N. N. 25 frt, Baeso Péter 5 frt, ifj. Balog János 5 frt, id. Balog Mihály és neje 12 frt, D. Baeso János 5 frt, Zsófi Eszter 1 frt, ifj. Szaniszló Péterné 1 frt, P. Bód János és neje 5 frt, idősb Bód András és neje 8 frt, Bód Péter és családja 8 frt, özv. Varga Györgyné és két leánya 5 frt, Varga István és neje 6 frt, Imreze Péter és neje 5 frt, id. Balog István 3 frt, Varga Márton és neje 4 frt, Székér Zsuzsanna 1 frt, Lőkös István 2 frt, Székér Márton és családja 8 frt, Baeso János 4 frt, F. Bód Péter 3 frt, Pál András és fia Mikály 5 frt, ifj. Szaniszló Péter 2 frt, Fischer Herman 1 frt, F. Baeso István 1 frt, K. Bód István 2 frt, H. Bód István 2 frt, T. Varga István 2 frt, Boza István 1 frt, Pál Lajos 1 frt, Pál István 2 frt, G. Baeso Péter 1 frt, G. Baeso Mihály 1 frt, özv. Baeso Andrásné 2 frt, Bód Bernát 1 frt, P. Bód Mihály 2 frt, ifj. P. Bód Mihály 2 frt, Bód Ferenc 2 frt, G. Baeso János 2 frt, Oros János 1 frt, Alsó-Balog Mihály 2 frt, A. Bód István 1 frt, Bód Gergely 2 frt, A. Bód Márton 1 frt, G. Bód János 4 frt, Gál Miklós 1 frt, Vég Gergely 2 frt, H. Vég István 2 frt, ifj. Vég Istvánné 1 frt, A. Balog János 2 frt, Alsó Balog Jánosné 1 frt, Bód Gergely 1 frt, G. Bód István 1 frt, Bód Jánosné 1 frt, ifj. Imreze Péter 1 frt, Imreze István 1 frt, Székér Ambrus 1 frt, Balog András 2 frt, Balog Péter 1 frt, Oros Julianna 1 frt, Szaniszló Julia 1 frt, F. Bód Mihály-né 1 frt, Szaniszló Istvánné 2 frt. Összesen 314 frt. — Adja meg a könyörülő Isten a templomszertető, áldozatra kész hiveket, naíja mindnyájukra és nemés törekvésükre megszögítő kegyelmét.

Vegyes hírek.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Szabó Ferenc selmezbányai II. oszt. ellenőrt a tekei adóhivatalhoz III. oszt. adóárnokká; Szabó János IV. oszt. adótisztet pedig a tornallyai adóhivatalhoz III. oszt. ellenőrré nevezte ki.

A lapszerkesztők karácsonyfája. Az „Ország-Világ“ szerkesztője, Benedek Elek, kedves karácsonyi ajándékkal lepte meg olvasóit. Mint mind-n karácsonyra, ez idén is, egy rendkívül nagy és díszes számot adott ki, az idei azonban a lapszerkesztőknek van szentelve. Mondhatnók: a lap szerkesztők karácsonyfája ez a szám, tele aggatva a szerkesztők ajándékával. Minden várakozást felülmul e szám s valóban nem találunk kellő szavakat az Ország-Világ szerkesztője pompás ötletének díszítésére. Mert a mellett, hogy e szám tele van érdekesnél érdekesebb, csupa szerkesztők tollából eredő olvasmányokkal, Kulturhistóriai szempontból is föltötte becses. A díszes borítéku, 44 oldalra terjedő ünnepi szám körülbelül száz lapszerkesztő arczképét, ugyanannyi lap elsőoldalának vagy címjének kiesinyített, de szabad szemmel is pompásan olvasható másolatát tartalmazza, ezenkívül vagy ötven szerkesztőtől verses és prózai dolgozatokat, az illetők névalírásának hasonmásával. Látni kell azt, bajos azt leírni, hogy mily rendkívül kedves a szám, a szöveg közt elszórt napi, heti, képes és nem

képes lapok kicsinyített-másolataival, mely magukban is egy nagy tömeg olvasmányt nyújtanak. Ez azonban, hogy úgy mondjuk, a lapnak egyik része. Nem is beszélünk még a nagyszabású képekről, melyek a lap külső díszét emelik. Különösen meglepő szép a színes műmelléklet, Martens „Alomképek” ez. bájos festménye után, az „Ország-Világ” kétszeres nagyságában. A legelőkelőbb szalonnak is díszére válik ez. Az első oldalon a hírlapírók nyugdíjintézetének nagyszerű palotája ékeskedik, hirdetve, hogy ma már az újságírói mesterség nem „eltévesztett pálya”. Hogy különben némi tájékozást nyújtsunk olvasóinknak e szám tartalmáról, közöljük ama lapszerkesztők névsorát a kiknek arcképét s egy részének a dolgozatát e számban megtalálni lehet. Ime: Ij. Abrányi Kornél, Csávolszky Lajos, Csukászi József, Kenedi Géza, Jókai Mór, Gajári Odön, Vadnai Károly, Falk Miksa, Veigelsberg Leó, Bródy Lajos, Bolgár Ferencz, Szemecz Emil, Graeza György, Lipesei Ádám, Kulinyi Zsigmond, Lendvai Miklós, M. Horváth Károly,

Rác Mihály, Peteley István, Korbuly József, Lukács Gyula, Szabó Endre, Ágai Adolf, Bartók Lajos, Murai Károly, Kiss József, Márkus József, Hevesi József, Fekete József, Komlóssy Ferencz, Radó Antal, Szávay Gyula, Szabó Ignác, Viski K. Bálint, Roboz István, Bertalanffy József, Kósa Barna, Kristóffy József, Horváth Adám, Haeksch Lajos, Horváth Danó, Vértessy Arnold, Zsilinszky Endre dr., Kölesvölgyi József, dr. Dobay János, Molnár Gyula, Málk József, Széplaludi Ö. Ferencz, Szász Gerő, Heltai Ferencz, dr., Wolf Vilmos dr., Bátorfi Lajos, Miskolczy Pál, Dókus Gyula, Kótai Lajos, Gaar Vilmos, dr., Fodor Lajos, Sima Ferencz, Lauka Gusztáv, Boda Vilmos, Janka Sándor, Fenyvessy Ferencz dr., Csitári G. Emil, Harácsék Imre dr., Várkonyi Dezső, Kovács Samu, Szódi Miksa, Kerekes Samu, Baudisz Jenő, Erdélyi Gyula, Kun Róbert, Tóth József, Körössy László dr., Veres Samu dr., Zefei Imre, Kompholthy Tivadar, Erődi Dániel, Udvardi Ignác, Holló Lajos, Nagy László, Lévy Imre, Csányi János dr., Porzsolt Kálmán, Horn Odön

stb. stb. — Még csak annyit jegyzünk meg, hogy a páratlan érdekességű szám ára 50 kr., de előfizetők, még a jövő év folyamán belépők is, ingyen kapják.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Nyilttér.)*

Hirdetmény.

A legközelebbi **Losoncz-Tugári** országos vásár folyó évi december hó **29. és 30-ik** napjain lesz megtartva.

2—3 **Goldberger D.** vásárjogbérlo.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztő.

Magán hirdetések.

Karácsony- és ujévkor

mindenkinek adatik alkalom, hogy családját vagy barátait egy kis ajándékkal meglepessse. Az ily bevásárlásra ajánlom a n. é. közönségnek az üzletemben kiállított sok szép és igen alkalmas ajándék-tárgyakat.

Nagy választék különféle bomboneokban finom chrém- és fondau-cukorkákkal töltve. Karácsonyfa díszítéshez mindenféle cukorconserv, hab- és csokoládé-alakocskák, kis sütemények, szivarkák, repülő angyalkák, liquer-gyűrűk és alakok darabonként valamint dobozokban is vegyítve 100 db 1 frt 20 kr., finomabb 100 db 2 frt dobozzal együtt. Saját készítésű, egészen finom thea-sütemény kilója 1 frt 60 kr.

A karácsonyfák díszítéséhez izlésesen színezett hosszú cukorkák kilója 1 frt 20 kr., bádeni kávé-chrém kilója 2 frt 40 kr., szalon-cukorkák kilója 2 frt, szalon- és csokoládé-chrém, Stanley-golyócskák kilója 2 frt 60 kr. Továbbá többféle gyermek játékszerek pléből, u. m. trombita, óra, bórönd stb., papír-gyurmából kávéörlo, album stb. cukorkákkal töltve dbja 10 krtól feljebb.

Megtékitésre méltó és igen kedves ajándék-tárgy a **telt viragosarka** természetes szaggal dbja 20 kr.

Felhívom még a n. é. közönség figyelmét a különféle finom **torták, chremek, parfeetek** s több efféle rendelmeny gyors és jutányos ároni elkészítésére. Kapható nálam még kis desant-torták 15 krtól, karácsonyfák díszítve és dísz nélkül.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Magamat a n. é. közönség szives jóindulatába ajánlva maradtam kiváló tisztelettel

Rimaszombat, 1890. decz. 9.

2—2 **Rakottyai Danó,** műcukrász.

Ibolya-csokrocskák ezukorból természetes szaggal dbja 15 kr.

Karácsonyi és ujévi ajándék.

Van szerencsém a tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy a közlő karácsonyi- és ujévi ünnepekre üzletemben igen **sok és szép** alkalmas **ajándék-tárgy** van készletben.

Nagy választék a legkülönbözőbb plüsch-, selyem-, bársony-, elefantcsont stb. **Bomboneokból** a legfinomabb **fondau és chrém-cukorkákkal** töltve.

Kis **párisi torták** töltve és dobozzal **15** krjával.

Mindenféle dísz-alakocskák, csokoládék, croquettek, mozgó-bábuk, szivarkák, thea- és sok másféle sütemények, valamint különféle torták stb. szintén kaphatók.

A t. szülők különös figyelmébe ajánlom továbbá **karácsonyfák díszítéséül szolgáló** alkalmas mindenféle **cukorka-tárgyaimat**, a melyeknek ára 100 darabonként **dobozzal együtt 1 frt, — 1 frt 50 krtól — 3 frtig és feljebb** is kaphatók.

Ajánlom azonfelül különféle kitünő francia italaimat és **valódi cognacomat** — ez utóbbit mint gyógyszer — az orvos urak különös figyelmébe, mivel valódi cognacot ma már alig lehet kapni.

Végül mint újdonságot nem ajánlhatom eléggé a ezukorból készült és a családiaság híven utánzótt és természetes szaggal bíró **ibolya-csokrocskáimat**, mint igen alkalmas és kedves ajándék-tárgyakat t. megrendelőim szives figyelmébe.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek és a **három forintot meghaladó rendelmenyeknél** — ha a pénz előlegesen beküldetik — a **postaszállítás** és csomagolás **portamentesen történik.**

Üzletemet a t. közönség kiváló figyelmébe ajánlva maradtam

Rimaszombat, 1890. december 1-én.

Kiváló tisztelettel:

3—*

Miskolczy István, műcukrász.

Alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékok.

Eladó földbirtok.

Rimaszombat határában a város közepében fekvő kitünő karban levő földbirtok, — mely áll mintegy 8000 öl szántóföld, 4000 öl rét és 2000 öl belsegéből — szabad kézből eladó. Értekezhetni alulirott megbizottal.

Dr. Zehery István.

Bérbeadás.

Ujházy Tivadarné szül. Malatinszky Irma „Feketerét“

pusztai birtoka a jövő 1891-ik évtől számítandó több egymásutáni következő évre bérbe kiadó: Értekezhetni tulajdonos urnóval magával **Rimaszombat** főtér 6-ik szám.

Női- és férfi divatáru kereskedése.

LÖFKOVICS LIPÓT,

RIMASZOMBATBAN.

Valódi karlsbadi cipők és csizmák raktára.

Előnyös összeköttetésem és a legfinomabb, legszebb anyagoknak megvásárlása által eddig is már a legszebb eredmény kíséri üzletemet olyannyira, hogy a legelőkelőbb s a divattal folyton lépést tartó körökben is a legnagyobb elismerést volt szerencsém kivívni ezikkeimmel.

Nagy karácsonyi kiállítás.

Karácsonyi kiállítást rendeztem férfi- és női divatáru-üzletemben a legújabbban érkezett és **ajándékoknak kiválóan alkalmas** phantasie-cikkekből, számtalan nippes- és díszítő tárgyak, uri- és női divatáruk, **női confectiók**, karmantyúk, boák, sapkák stb. dús választékban. Továbbá albumok, plüsch és bőr necessairek minden nagyságban és különböző kivitelben. Illatszerek, illatszertartók, képeretek, **megkezdett és kész kézimunkák**, angol plaidek, plüsch takarók, uri- és női ernyők, eachehez-k és echarpe-ok, **nyakkendők**, zsebkendők, selyem harisnyák, kézelő- és chemisette-gombok. **Legerősebb női-, férfi- és gyermek-czipők** nagy választékban. Továbbá kalapok, női- és leánysapkák (toque-ok), fehérműek, ingek, lábravalók, kötött harisnyák, tricót- és Jerse női derekak, kész kötények, botok, pénz-tárczák, óraláncok, karkötők, varró- és himző-készletek, himzési előminták, szappanok, kész női köpenyek és kabátkák, gyermekruhák és fiu tricótöltönyök, bőr-, szövött- vagy kötött-, ugyszintén kutyabőr férfi- és női keztyük, paplanok, utazó- és zóna-bőröndök és táskák, berlini-pamutból kötött kendők, derekak és fischük, továbbá férfi-, női- és gyermeksapkák plüsch, sealkin és krümmerből. **Téli trico-derekak, vattirozott női- és leányka-felöltők,**

professor **Jäger-ingek** egyedüli raktára minden kivitelben. Férfi- és gyermek-cizmák, posztó és nemez női-, férfi- és gyermekczipők, női téli-posztó- és trico-nadrágok és szoknyák, mellények. Legnagyobb raktár gyermek kötött-, szövött- és posztó ruhácskákból.

Midőn mindezeket a n. é. közönség becses tudomására hozom, még megemlítem, hogy **honi gyártmányu (pinkafeldi) löpökröczok nagy raktarát bírom** és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindezen ezikkeket bámulatos olcsó áron árusítom.

Ezeket ohajtottam a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, legyen szabad reménylenem, hogy nagybecsű rendelmenyeivel mielőbb szerencsétlenni fog.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban eszközölök és kívánságra választékul egy nagyobb választékot is küldök.

Rimaszombat, 1890. december 8.

Kiváló tisztelettel

LÖFKOVICS LIPÓT.